

ΠΑΝΔΩΡΑ.

15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1854.

ΤΟΜΟΣ Ε'.

ΦΥΛΛ. 102.

ΤΥΧΑΙ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ - ΦΙΛΙΠΠΟΥ.

—ο—

Τοῦ τελευταίου βασιλέως τῶν Γάλλων, τοῦ Λουδοβίκου-Φιλίππου, ὁ βίος, ὑπῆρξε πλήρης περιπετειῶν καὶ συμβαμάτων διδακτικωτάτων. Δὲν ἦλθεν εἰσέτι ἡ ὥρα καθ' ἣν ἡ ἱστορία νὰ κρίνῃ ἀσφαλέστερον καὶ ἀμεροληπτότερον περὶ τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου ὅστις ἀνετράφη ἐν τῇ ἐξορίᾳ, καί, μετὰ δεκαοκταετῇ βασιλείᾳ ἐφ' ἧς ἀπέκτησεν ὄνομα ποῦ μὲν ἐμπείρου καὶ ἀκεραίου, ποῦ δὲ πανούργου καὶ ὑπόβουλου ἡγεμόνος, ἀπέθανε πάλιν ἐν τῇ ἐξορίᾳ. Ἐν τοσούτῳ γνωστοποιούμεν πρὸς τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν ἀνέκδοτόν τι ἀποβλέπον εἰς αὐτὸν τοσούτῳ περιεργον, ὥστε ἀκινδύνως δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι μετέχει μυθιστορικῆς ἐμπνεύσεως.

Ὁ Λουδοβίκος-Φίλιππος, υἱὸς τοῦ δουκὸς

Λύρηλίας, τοῦ ἐπονομασθέντος ἐπὶ τῆς πρώτης γαλλικῆς δημοκρατίας Ἰσότης, καὶ ὁμῶς ἀποκεφαλισθέντος ὑπ' αὐτῆς, ἐγεννήθη τὸ 1773 ἔτος ἐν Παρισίοις. Ἀνάδοχος δὲ αὐτοῦ ὑπῆρξεν ὁ τε Λουδοβίκος ΙΣΤ' καὶ Μαρία - Ἀντωνίνα ἡ σύζυγος αὐτοῦ. Ἡ Κ. Genlis, παντοδύναμος τότε ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῆς, ἀνέλαβε τὴν ἀγωγὴν τοῦ νέου δουκὸς μετὰ τὸν ποιητὴν Βοννάρδον· ἀλλ' ἡ εὐφυῆς αὐτῇ γυνὴ εἶχε μέγα τι ἐλάττωμα· ἐστρεῖτο γενναίας καρδίας. Ἐλεγε δὲ ὅτι ἀνέτρεφε τὸν νέον κατ' εἰκόνα αὐτῆς καὶ ὁμοίωσιν. Οἱ ἀναγνόντες τὴν ἱστορίαν τῆς πρώτης ἐπαναστάσεως τῆς Γαλλίας γνωρίζουσι τὰ περὶ τοῦ Φιλίππου ἡ Ἰσότης· ἀφοῦ ἐψήφισε τὸν θάνατον τοῦ συγγενοῦς Λουδοβίκου ΙΣΤ', κατεδικάσθη καὶ αὐτὸς εἰς κεφαλικὴν ποινήν. Ὁ πρωτότοκος υἱὸς του, γενόμενος τότε δούξ Λυτρίκου (Chartres), ἐμιμήθη τὸ παράδειγμα τοῦ πατρὸς, παρακολουθήσας τὰς παρεκτροπὰς τῆς δημοκρατικῆς Γαλλίας. Διορισθεὶς δὲ στρατοπεδάρχης ὑπὸ

τοῦ Δουμουριέ, ἐπολέμησε πολλαχού ὑπὲρ τῆς ἰδίας πατρίδος, καὶ μετὰ ταῦτα ἐδραπέτευσε μεταβάς εἰς Αὐστρίαν μετὰ τοῦ Δουμουριέ. Ἐν-
τεῦθεν ἄρχονται αἱ περιπέτειαι τοῦ βίου του, καθ' ἃς ἔδειξε καὶ θάρρος καὶ καρτερίαν, καὶ εὐ-
φυίαν. Μόνος, ἐξόριστος, ἄπορος, παντέρημος, διέτρεξε τὸν κόσμον. Διὰ τὴν κερδήσῃ τὸν ἄρ-
τον του μετῆλθε τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα, καὶ καταδιωκόμενος διὰ τὸ ἐπιφανές τοῦ ὀνόμα-
τός του, κατήντησε καὶ εἰς τὴν Φινλανδίαν αὐτήν. Ἐκεῖ συνέβη τὸ παράδοξον καὶ προφη-
τικὸν γεγονὸς, ὅπερ ἐψάλλον οἱ ἐγγώριοι ποιη-
ταί, καὶ τὸ ὁποῖον, ἀνακαλυφθὲν πρὸ τινων ἐτών, ἔχει οὕτω πως·

Ἡ ΝΕΑ ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΤΡΟΛΛ (*)

Περὶ τὰ τέλη τοῦ Μαρτίου τοῦ 1795 ἔτους, ὁ χει-
μὼν ἀπεχαιρετο τὴν γῆν δι' ἀτυνηθους αὐστηρότη-
τος. Οὐρανὸς μαῦρος καὶ θελλώδης, ψύχος δριμύτα-
τον, ἀνεμὸς παγερὸς συρίζων διὰ τῶν γυμνῶν δέν-
δρων, πάντα ἦσαν ἐπίροδα, οἱ δὲ ἄνθρωποι καὶ τὰ
ζῶα ἐφρυγον τρέμοντας πρὸς τὰς ὑπογείους αὐτῶν
κατοικίας.

Αἱ φωνὴ παρουσάσθησαν εἰς τὴν πεδιάδα Καρρε-
σουάνδην τρεῖς ἀλκᾶς χαμουλαὶ αἰτίνες ἐφαίνοντο
πλανώμεναι τυχαίως, πόσον ἡ γῆν εἶχε καλύψει ὁ-
λας τὰς ὁδοὺς, ὡς καὶ αὐτὰς τὰς κατοικίας. Οἱ ἵπποι
ἦσαν κατὰκοποι, καὶ μέτε· οἱ ὁδηγοὶ αὐτῶν ἠγωνί-
ζοντο νὰ τοὺς παρορμήσωσι διὰ τὴν τῆς τραχείας φω-
νῆς καὶ τῆς συρίζουσης μάστιγός των.

— Κατησμένους τόπος! ὑψηλότατε· εἰμεθα χα-
μένοι! ὑπετονθόρουξέ τις τῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ ἀλκᾷ.

— Σιωπή, Φραγκίσκε, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος πρὸς ὃν
ἐδόθη ὁ τίτλος τοῦ ὑψηλοτάτου· παρατήρησε μὴ φαί-
νεται καμμία καλύβη ἐδῶ περὶξ.

Ἐρωτηθεὶς περὶ τούτου ὁ ἀμαξηλάτης, ἔχωσε τὸν
πῖλόν του βαθύτερα ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ του ὠτίου, ἔ-
σφόγγισε, κατὰ τὴν τάξιν, μὲ τὴν χειρίδα του, τὴν
ρίνα του, ἀνέσυρε τοῦ ἵππου τὸν χαλινόν, καὶ μετὰ
τὰς ἐτοιμασίας ταύτας ἀπεκρίθη ἀναλγήτως· — Ὅχι,
δὲν εἶναι καμμία κατοικία ἐδῶ πλησίον.

Ἡ ἀπροσδόκητος αὕτη εἰδησις κατελύπησεν ὅλους
τοὺς ὁδοιπόρους.

— Ἐχάθημεν! ἐχάθημεν! ἀνέκραζον ὅλοι ἀπηλ-
πισμένοι.

Ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ἐφάνη μακρὰν σκιά φάσμα-
τος, οὗ τινος οἱ μὲν ὀφθαλμοὶ ἠκτινοβολοῦν ὡς δύο
φλογεροὶ δαυλοὶ, ἡ δὲ τριχωτὴ δεξιὰ ἐπρὸς κάλει διὰ
σημείων τοὺς ζένους πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο. Μὴ ἦτο
μάγος τις ἐκ τῶν περιφήμων ἐκείνων τοὺς ὁποίους
φάλλουσιν οἱ δημαγῆγοι ποιηταὶ τῆς Ἀρκτου, καλῶν
τοὺς πλανωμένους ὁδοιπόρους εἰς τὸ σπήλαιόν του διὰ
νὰ τοὺς προσφέρῃ ὀλοκαύτωμα εἰς τοὺς θεοὺς τοῦ
ἔδου;

(*) Τρόλλ, οἱ μάντις τῶν Σκανδιναυῶν.

— Φραγκίσκε! εἶπεν ὁ νεώτερος ὅλων πηδῆσας
κατὰ γῆς, δὲν βλέπεις ὅτι μᾶς κάμουν ἐκεῖ σημεῖον;
πρέπει νὰ ὑπάγωμεν.

— Διὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ὑψηλότατε, μὴ βιάζε-
σθε! ἐδῶ εἶναι ἡ ἀκρὰ τοῦ κόσμου· τὸ σημεῖον ἐ-
κεῖνο εἶναι τὸ σημεῖον τοῦ διαβόλου.

Ὁ νέος ἐστάθη, διότι τῶνόντι ἡ τοποθεσία ἦτο τό-
σω ἀγρία, ὥστ' ἐδίστασε νὰ προχωρήσῃ. Μετ' ὀλί-
γον ὁμοῦς ἀνέλαβε θάρρος, καὶ ἤρχισε νὰ προβαίῃ.
Ἀλλὰ τὸ φάσμα ἐφάνη ὀρθιον ἐμπροσθέν του· καὶ
μετὰ ταῦτα καταπεσὼν διὰ μιᾶς εἰς τὴν χιόνα, ἐ-
πατρεψεν εἰς τοὺς ὁδοιπόρους νὰ ἴδωσιν ἔγνη κατοι-
κίας ὑπογείου. Τοιαῦτα κατοικίαι δὲν ἦσαν ἀγνω-
στοι εἰς αὐτοὺς· διότι εἶχον καὶ ἄλλοτε ἀπαντήσῃ
εἰς Τορνέαν καὶ Μυσονιονίσκαν ὁμοίας, τῶν ὁποίων ἡ
θύρα εἶναι τοσοῦτω χαμηλὴ, ὥστε πρέπει νὰ ἐμβῇς
ἐρπῶν σχεδὸν εἰς αὐτάς· ἀλλ' ἐκεῖνη ἥτις ἔκειτο τότε
πρὸ τῶν ὀρθοκλινῶν αὐτῶν, ὁμοιάζε μᾶλλον φωλιάν
λίκου ἢ κατοικίαν ἀνθρώπων.

— Τί ν' ἀπορρίψω; ἔν εἰς τὸ σπήλαιον ἐκεῖνο
εἶναι λησταί, σκοπεύοντες νὰ μὲ δολοφονήσωσιν;

Τοιαῖτα σκεπτόμενος ὁ νέος ὁδοιπόρος ἠτοιμαζέτο
νὰ προσκλήσῃ περὶ αὐτὸν καὶ τοὺς λοιποὺς συντρό-
φους του, ὅτε φωνὴ γυναικεῖα, γλυκεῖα καὶ καθαρά,
ἐξελεύσασα ἀπὸ τὸ σπήλαιον, εἶπε·

— Πολίτα Λουδοβίκε - Φίλιππε, ἐμβᾶτε ἀφ' ὧς!

Ὁ Φραγκίσκος - Στέφανος - Κολλίνος Γυλλεμότης,
θερὸν πῶν τῆς βασιλικῆς αὐτοῦ ὑψηλότητος τοῦ δου-
κὸς Λύρπλιας, ἔπεσε κατὰ τῆς χιόνας, καὶ ἐναγκαλι-
σθεὶς τὰ γόνατα τοῦ κυρίου του,

— Ἀ! ὑψηλότατε, εἶπε, μ' ἐπεπλήξατε πολλά-
κις λέγοντες νὰ μὴ πιστεύω μήτε εἰς τὸν Θεόν, μήτε
εἰς τὸν διαβόλον· τώρα ὁμοῦς βλέπω ὅτι διὰ νὰ πει-
σθῇ τις περὶ τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν, πρέπει νὰ ἔλθῃ εἰς
τὸν κόσμον τούτων τῶν δαιμονίων. Δὲν ἤκούσατε τὸν
διαβόλον προτρέποντα τὸ ὄνομά σας;

Ὁ πρίγκηψ ἐκυψεν πρὸς τὸ σπήλαιον, ὡς διὰ ν' ἀ-
κούσῃ εὐκρινέστερον τὴν φωνὴν ἐπαναλαβοῦσαν·

— Ὑψηλότατε δουξ Λουδοβίκε - Φίλιππε τῆς Λύ-
ρπλιας, ἐμβᾶτε ἀφ' ὧς!

Ὅτε ἤκουσαν τὴν δευτέραν ταύτην πρόσκλησιν οἱ
ὁδοιπόροι ἀνισκίρτησαν.

— Ἀς ἐμβῶμεν, εἶπεν ὁ πρίγκηψ· πρέπει νὰ μά-
θω ποῖον εἶναι τὸ στόμα τὸ ὁποῖον ὁμιλεῖ τὸσον κα-
θαρά τὴν γλῶσσάν μας εἰς τὴν ἀγνωστον αὐτὴν γω-
νίαν τῆς γῆς· πρέπει νὰ ἴδῃ τὴν γυναῖκα αὐτὴν ἢ
ὁποία γνωρίζει τὸσον καλά τοὺς τίτλους μου.

Καὶ παρακολουθούμενος ἀπὸ τὸν Φραγκίσκον εἰ-
σέδυσεν εἰς τὴν ὑπόγειον καλύβην. Εἶχε δὲ αὐτὴ
ὕψος μὲν πάντα, ἐμβαδὸν δὲ δώδεκα περίπου τε-
τραγωνικῶν ποδῶν. Μαγίστη πλατὺς πετρίνη ἐκάλυ-
πτε τὸ ἔδαφος αὐτῆς, καὶ εἰς τὴν μίαν τῶν γωνιῶν
ἐλαμπε γηραιὸς κορμὸς πύλης. Ὁ καπνὸς, συστρεφό-
μενος ἀπὸ τὸν ἀνεμὸν, ἐσχημάτιζε κύματα πυκνά, καὶ
ἐγέμιζε τὴν καλύβην μὲ φλόγας καὶ σπινθήρας, ὡς
ἄλλην γέεναν. Δύο κλίνας, ἐν θρανίον, εἰς σκίμπους,
μία τραπέζα, ἰσοῦ ὅλα τὰ ἐπιπλά, τὰ ὁποῖα ὁμοῦς
ἦσαν καθαριώτατα.

Ὁ δοῦξ ἔσπευσε νὰ ἀναζητήσῃ τὸ μυστηριώδες ὃν οὐ τινος ἡ φωνὴ καὶ οἱ λόγοι ἐπροξένησαν πρὸς αὐτὸν τοσαύτην ἐντύπωσιν. Ἀλλὰ κατὰ πρῶτον ἶδε μόνον τὸ φάσμα τοῦ ὁποίου ἡ χεὶρ τὸν εἶχε προσκαλέσει διὰ σημείων· ἦτο δὲ γέρον ἐβδομήκοντα ἢ ὀγδοήκοντα ἐτῶν, ἰσχνός, κεκυφώς, ἀλλὰ βλέμμα ἔχων μεγάλου Τρόλλ τῆς Ἀρκτου. Ὁ Φραγκίσκος τὸν ἐξέλαβεν ἀντὶ διαβόλου. Παρὰ δὲ τοῦ ποδὸς τοῦ ἐπικίζον ἀδελφικώτατα γαλὴ καὶ ἄρκτος.

Ἀντὶ ἀπαντήσεως εἰς τὰς ἐρωτήσεις τοῦ δουκὸς ὁ γέρον ἔσπειρε τὴν κεφαλὴν, ἐπρότεινεν ἀκατάληπτους τινὰς λέξεις, καὶ ἐξῆλθε τῆς καλύβης.

— Ὁ πατήρ μου Τούσκος εἶναι πτωχὸς κάποιος τῆς Καρσεσσουάνης, εἶπε· ἡ γλυκεῖα φωνὴ ἥτις εἶχε προσκαλέσει μὲ τότεν χάριν τοὺς ξένους νὰ κατελύσωσιν ἐκεῖ· καὶ παρακαλεῖ ταπεινῶς τὸν ὑψηλότερον δοῦκα τῆς Αἰρηλίας νὰ μείνῃ εἰς τὴν καλύβην του.

Ὁ δοῦξ ἐστράφη ἀμέσως πρὸς τὸ μέρος ὅθεν ἤρχετο ἡ φωνή· ὁποῖα δὲ ὑπῆρξεν ἡ ἐκτετακίς του ὅτε ἶδε, τῇ βοήθειᾳ τῶν φλογῶν, πρὸς τὸ βάθος τῆς καλύβης λευκὸν καὶ καθαρὸν πρόσωπον νέος κήρης, ὁ ποῖον δὲν ἀπῆντησε πώποτε οὔτε εἰς τοῦ Κερνμεικοῦ τὰς μεγαλοπρεπεῖς αἰθούσας, οὔτε ὑπὸ τὰ δροσερὰ καὶ σκιερὰ δένδρη τῶν Βερταλλίων! Ἐφῄρει ἐσθῆτα μαλλιωτὴν τῆς Φινλανδίας μὲ γραμμὰς κυανὰς καὶ ἐρυθρὰς· ἡ καττανήχρους κόμη τῆς ἐκυματιζέτο βοστρυχηδὸν ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς, οἱ γαλανοὶ ὀφθαλμοὶ τῆς ἐσπινθηροδύλουν, καὶ ἀπερίγραπτα θέληγτρα νεότητος τὴν κατεστέμουν ὁλόκληρον.

Ὁ νέος πρίγκηψ τὴν ἐχαιρέτισεν εὐσεβῶς ὥς ἂν ἦτο ἐκ βασιλέων.

— Ὑψηλότετε, εἶπεν ἐκείνη γαλλιστὶ, σὺ ἐπαιμένεσθαι πρὸ πολλοῦ. Χθὲς τὸ ἑσπέρης, τὴν ὀγδοὴν ὥραν καὶ τρία τέτταρα, ὁ πατήρ μου μὲ εἶπεν· «Ὁ πάγω νὰ προὔπαντήσω τὸν ἐπίσημον ξένον, ἐπειδὴ ὁ ῥυμός τῆς ἀμῆτης του ἐσυντρίβη, τὰ ἀλογά του εἶναι κατακοπισμένα, καὶ ἡ θύελλα ἡ ὁποία θὰ ἐκρχῇ ἡμπορεῖ νὰ τὸν καταστρέψῃ. Ὁ πατήρ μου εἶναι σοφός, καὶ μὲ λέγει ὅτι τὸν ἐμπνέει ἡ Ἀλγιά του».

— Καὶ τῶντι, ὁ πατήρ σας εἶναι πράξας ἀνθρώπος· ἀλλὰ παραδοξότερον μὲ φαίνεται τὸ ὅτι εἶναι πατήρ σας.

— Ἡ Τοῖνη δὲν εἶναι κόρη τοῦ Τούσκου.

— Μὲ τὸ ἔλεγεν ἡ καρδία μου· τοιοῦτον ὡραῖον ἄνθος δὲν γεννᾶται εἰς τοιαύτην ἐρημον.

— Πρίγκηψ, μὴ καταφρονῆτε τὴν ἐρημον· καὶ τὰ μεμονωμένα βουνά, καὶ τὰ σιωπηλὰ δάση ἔχουν τὴν χάριν των. Ἡξούετε ὅτι εἰς τὸ διάστημα τριῶν μηνῶν ἡμποροῦμεν νὰ διαβάζωμεν τὴν νύκτα χωρὶς φῶς; Τότε ὁ ἥλιος δὲν κοιμᾶται εἰς τοὺς κόλπους τῆς γῆς· τὴν ἐγγίζει μόνον μὲ ἐλαφρὸν φίλημα, καὶ ἀναβαίνει λαμπρὸς εἰς τὸν ὀρίζοντα. Δὲν ἀλλάζομεν τὴν αὐγὴν τοῦ χειμῶνος τῆς ἄρκτου μὲ τὰ πυκνὰ σκότῃ τοῦ ἐδικοῦ σας δεκεμβρίου. Γνωρίζω, ὑψηλότετε, τὴν Γαλλίαν σας, διότι ἦτον καὶ Γαλλία μου ἄλλοτε.

— Παράδοξε νέα κόρη, εἰπέ με ποῖα εἶσαι;

— Καὶ τί σὰς μέλει;

— Σὺς παρακαλῶ.

— Ὁ πατήρ μου εἶναι ὁ αἰώνιος Ἰουδαῖος· ἔπυσεν ἕως τῶρα δύο χιλιάδας χρόνων· ἐγὼ ὅμως δὲν ἐτελείωσα ἀκόμη τοὺς τρεῖς αἰῶνας.

Ὁ δοῦξ ἠτένιζε μετὰ προσοχῆς τὴν νέαν καὶ ἠρώτα καθ' ἐαυτὸν—Ἐχει ἄραγε τὰς φρένας τῆς;

Ἐν τούτῳ ὁ Γυλλεμὼ πλησιάσας αὐτὸν,

— Ἀκουσον, ὑψηλότετε, εἶπε· μὲ φαίνεται ὅτι θὰ κάρωμιν φρόνιμα, ἂν ἀναχωρήσωμεν τὰ ταχύτερον ἀπὸ τὸ καταγώγιον τοῦτο τῶν διαβόλων.

— Ἀστείεσθαι; Ἰδοὺ ὁ οἰκοδεσπότης φέρων ἰδὼ τοὺς συντρόφους μας.

Καὶ τῶντι ὁ γέρον Τούσκος ἐπέστρεψεν εἰς τὴν καλύβην παρακολουθούμενος ἀπὸ τὸν κόμητα Μονζουὰ καὶ τοὺς ἄλλους συνοδοιπόρους.

— Καλὴ ἐσπέρα σας, Κ. κόμη, εἶπεν ὁ πρίγκηψ, δὲν ἐρριπάζετο, νομίζω, ὅτι θὰ μ' εὔρης πλησίον καλῇ φωτικῇ, θαυλοῦντα μὲ μάλιστα, μὲ μῦθραν λαλοῦσαν τὴν Γαλλικὴν καλῆτερον ἀπὸ ἡμᾶς.

Ἐνῶ δὲ ὁ κόμης διηγείτο τὰ συμβάντα του, ἡ Τοῖνη ἠτοίμαζε τὸ δαῖπνον· ἐσίγκατο δὲ ἐκ κρέατος ἰππιλάφου χαπνισμένου, ἰχθύων ζηρῶν καὶ ὀξυγάλακτος.

— Ὁρᾷα Τοῖνη, εἶπεν ὁ δοῦξ περὶ τὰ τέλη τοῦ γεύματος, μετὰ τὴν ἱστορίαν σου, τὸ πρῶτον πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπιθυμῶ εἶναι νὰ ἰδῶ τὸν πατέρα σου εἰς ἐκτετακίαν. Τότε βεβαίως θὰ ἀναγινώσκῃ καὶ τὰ παρελθόντα καὶ τὰ μέλλοντα, καὶ ἵνα ἴσῃ δι' αὐτὰ ἔχω νὰ τὸν ζητήσω πληροφορίας τινάς.

— Ὡς τὸν εἰπῶ τὴν ἐπιθυμίαν σας, ἀπεκρίθη ἡ Τοῖνη, ἀλλὰ δὲν ἐγγυῶμαι ἂν θὰ τὴν εἰσακούγῃ.

— Ἡμπορεῖ τοῦτο νὰ καταπείσῃ τὸν πατέρα σου; ἠρώτησεν ὁ κόμης δείξας τὸ βαλάντιόν του.

— Φίλαξε τὰ χρήματά σου, Κ. κόμη· ὁ πατήρ μου δὲν τὰ χρειάζεται.

Τότε ἐγένετο διαδοχικὸς διάλογος μεταξὺ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς κόρης, καθ' ὃν ὁ Τούσκος ἐφαίνετο ἀποδύλλων ἐπιμένονας τὰς αἰτήσεις τῆς· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ὑπερίσχυσεν ἡ Τοῖνη.

Ὁ Τρόλλ ἐπροχώρησε μεγαλοπρεπῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ δωματίου, καὶ νεύσας ἐπιστήμης πρὸς τοὺς ξένους, τοὺς ἐπροσκάλεσε νὰ καθήσωσι.

— Κύριοι, εἶπεν ἡ Τοῖνη, ὁ πατήρ μου ἀπαιτεῖ νὰ ἀποβάλετε ὅ,τι σιδηροὺν ἢ χαλυδικὸν ἔχετε ἐπάνω σας.

— Πῶς! ἀνέκραξεν ὁ Γυλλεμὼ ἑντρομος, νὰ χωρισθῶμεν ἀπὸ τὰ ὅπλα μας;

— Ἀνόητε δειλέ! εἶπεν ὁ δοῦξ· τί ἔχομεν νὰ φοβηθῶμεν ἀπὸ τὴν νέαν αὐτὴν, καὶ τὸν ἀσθενὴ γέροντα; Γρήγορα ὑπακούσατε.

Ὁ δὲ γέρον, λαβὼν ὅλα ὅσα κατέθεσαν οἱ ὀδοιπόροι, τὰ ἐκρύψεν ὑπὸ τὸ ἔδαφος, καὶ ἤρχισε τὰς ἐπικλήσεις του· ἀλλὰ σταθεῖς αἰρνης, ἐφάνη ἀνήσυχος.

— Κ. κόμη, ἔχετε καὶ ἄλλον χάλυδα ἐπάνω σας, εἶπεν ἡ Τοῖνη.

Καὶ ὁ κόμης ἀνέστυρεν ἀπὸ τὸν κόλπον του μικρὸν ἐργχειρίδιον, τὸ ὁποῖον ἔφερε πάντοτε κακρυμμένον.

— Καὶ αὐτὸς ὁ κύριος δὲν ἀπέθεσεν ὁμοίως ὅλον τὸν σιδήρον.

— Ἐγὼ! εἶπεν ὁ Γυλλεμώ.

— Ναί, ἀπεκοίθη ἡ Τοῖνη.

Καὶ πῶντι ὁ Γυλλεμώ εἶχεν ἐτι ἐπ' αὐτοῦ ἐλκυστήρα πωμάτων.

Μετὰ τὴν ἀπόθεσιν καὶ τούτου, ὁ μὲν Τρόλλ παρεδόθη ὅλος εἰς τὰς ἐμπνεύσεις του, ἡ δὲ νέα δειρμηνεύεν ἀκριβῶς τὰ θεῖα λόγια ὅσα ἐξήρχοντο ἀπὸ τὸ στόμα του.

— Τὸ πνευμά μου μὲ παραφέρει, ἀνέκραξεν ἡ ἐπιθυμία μου ἀνυφούται θέλω ν' ἀρχίσω ῥαῦν, θέλω νὰ ψάλλω. . .

— Ἀνθρώπε σοφὲ, εἶπε τότε ὁ δοῦξ Αὐρηλίας, ἔχω μητέρα, καὶ ἡ μήτηρ αὐτὴ ὀνομάζεται Γαλλία· εἶναι ἀσθενής, καὶ ἐπίδουλοι ἱατροὶ θέλουν νὰ τὴν φονεύσουν. Εἰπέ με, ποία θὰ εἶναι ἡ τύχη της;

Καὶ ὁ γέρον Τούσκος οὐτινος ἡ φωνὴ ὑπῆρξεν ἕως τότε ταπεινὴ καὶ μελanchολικὴ, ἐνθουσιάζθη αἰφνης ὁ λόγος του ἔγεινε στρηνῆς καὶ ἀκρόατος, αἱ χειρονομίαι του σπασμώδεις, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἤκτινοδούλουν λάμψεις ἀγρίας. Ὀλόκληρος ἠλλοιωθῆν. Ἦτο δὲ πρόδηλον ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ τσιγάγια κατέλαβεν αὐτόν. Ὦθεν οἱ Γάλλοι οἵτινες τὸν ἤκουσαν κατ' ἀρχὰς μειδιῶντες συνηθάνθησαν εὐσεβῆ τινα φρίκην. Ἡ δὲ ὡραία Τοῖνη, ἡ ὁποία ἦτο εἰς ἄμεσον σχέτιν μετὰ τοῦ Τρόλλ ἐκυριεύετο μικρὸν κατὰ μικρὸν ἀπὸ τὸν αὐτὸν ἐνθουσιασμόν· ἐπνευστία, καὶ ἡ κόμη της ἦτο διεσκορπισμένη ὁμοιάζε σίφυλλαν φρενιτώσαν.

— Ἡ μήτηρ σου εἶναι ἀσθενής, ἀπεκρίθη ὁ μάγος. Ποία αὐθάδεια, ὦ ἀσθένεια, νὰ τολμήσῃς νὰ τὴν προσβάλῃς;

«Ὁ Οὐκε, σὺ ὅστις στηρίζεις ἐπὶ τοῦ ἄξονος τοῦ κόσμου, σὺ ὅστις κατοικεῖς ἐπὶ τῶν νεφῶν αἰτινα ἐμέσσουν τὸν κεραυνόν, φέρε ἐδῶ τὴν πυρίνην ῥομφαίαν σου, διὰ νὰ πατάξῃς τὸν σκληρόν ὅστις μὲ βασανίζει, καὶ νὰ διώξῃς διὰ παντός τὸν ἐχθρόν μου.

«Ὡ δάσος! ἐλθέ με τὰ ὡραῖά σου θηρία, ἐλθέ με ὅλον σου τὸν λαόν· Περκάλη, ἐλθέ με ὅλην σου τὴν οἰκίαν· Δίμνη, ἐλθέ με τὰ τέκνα τῆς φυλῆς σου! Ἐκατὸν πολεμισταὶ ἄς ἐλθουν με τὰς ῥομφαίας των, χίλιοι ἥρωες ἄς τρέξουν εἰς βοήθειαν τοῦ ἀσθενοῦς, τοῦ ἀτυχοῦς!

«Ἀλλ' ἂν τοῦτο δὲν ἀρκῇ ποίαν ἄλλην δύναμιν νὰ ἐπικαλεσθῶ; Ὑπάρχουν εἰς τὸν κόσμον ἄνθρωποι, τέκνα τῶν ἀρχαίων αἰώνων, ἄνθρωποι αἰώνιοι; Ἀνάστηθι ἀπὸ τὴν γῆν, ὦ μήτηρ τῆς γῆς! ἀνάστηθι, ἀνάστηθι ἀπὸ τοὺς ἄγρους, αἰώνιε κύριε! Ἐγένεθτε ὅλοι σῖς, ὅσοι ἀναθαίνετε ἵππους, ἐλθετε νὰ ἐξαφανίσετε τὴν νόσον ἡ ὁποία μὲ καταθλίβει, ἐλθετε νὰ καταβάλετε τὰς ὀδύνας μου. »

Καθόσον δὲ ἐπανελάμβανεν τὰς ἐπικλήσεις του ὁ Τούσκος, ἡ φωνὴ του ἐγένετο βροντωδεστέρη, καὶ αἱ χειρονομίαι του τραχύτεραι. Ἐκτύπα μὲ τὸν πόδα, συνέκρουεν τὰς χεῖρας, αἱ τρίχες του ἀνωρθούντο εἰς τὴν κεφαλὴν του καὶ ἤρριζε τὸ στόμα του.

— Παρατηρῶ μακράν, ἐξηκολούθησεν μὲ φωνὴν

βαθεῖαν, ἀλλὰ διακεκομμένην, παρατηρῶ γῆν λαμπρὰν ἀπὸ ἀνθῆ καὶ ὠραιότητα (τὴν Γαλλίαν). Ἡ δοῦ δάση πυκνά, ὄρη ὑψηλά, καὶ πεδιάδες πλήρεις καρπῶν. Ὅποια πόλεις ἐνδοξοὶ ἀνυψόνονται πανταχοῦ! Πλὴν, φεῦ! οἱ ποταμοὶ οἵτινες τὰς δροσίζουν εἶναι κατακόκκινοι ἀπὸ αἷμα, οἱ ῥύακες εἶναι κατακόκκινοι ἀπὸ αἷμα, αἱ πηγαὶ εἶναι κατακόκκιναι ἀπὸ αἷμα, (ἡ τρομοκρατία). Μαῦρος καπνὸς σκεπάζει τὰς οἰκίας καὶ τὰ παλάτια. Οἱ ἄνθρωποι εἶναι ὥπλισμένοι μὲ πελέκεις καὶ μὲ μαχαίρας. Ποῖον εἶναι τὸ ἐρχόμενον ἐκεῖνο ἀπατροπαιὸν πλῆθος; Οἱ στρατοὶ συγκρούονται, ὁ ἵππος τοῦ θαντῶτος τρέχει δρομαῖος πρὸ φάλαγγα εἰς φάλαγγα (ὁ εὐρωπαϊκὸς πόλεμος). Φρίκη, φρίκη! Ἀλλὰ παρατηρῶ νέον μὲ μέτωπον ἀκτινοδούλον ὡς τὸ πῦρ τῶν ἀστέρων. Ὁρᾷ, συντρίβει ὑπὸ τοῖς πόδας του τὰ πλῆθη ἐθονοῦντα τὴν δόξαν του. Ἰδοὺ αὐτὸς ἐπὶ θρόνου, (ὁ Ναπολέον)! εἰραῖος, θεῖος! τὰ πλῆθη μυκῶνται ἀκόμη. Οἱ λίθοι τοῦ διαδύμετος συντρίβονται, καὶ ὁ κεκρυμμένος ὄφις ὑπάγει νὰ δαγκάσῃ εἰς τὴν καρδίαν τὸν ἥρωα ὅστις τὸν φέρει. Τὸ πῦρ κατατρώγει τὴν γῆν. Ἡ Ἄρκτος κινεῖται, (ἡ εἰσβολή). Φρικτοὶ γῦπες καταδιώκουν τὸν νικηφόρον ἀετὸν μέχρι τοῦ νεφελώδους παλατίου του, καὶ πίπτει τραυματίας, ὡς σφαῖρα πυρὸς σβέσθεισα ἐντὸς τῆς θαλάσσης. Καὶ ἡ γῆ ἀναθάλλει, καὶ τὰ φύλλα ἀποβάλλουν τὴν καταιγισμένην χλαμύδα των διὰ νὰ ἀναλάβουν τὸν ἀρχαῖον καλλωπισμόν των· ἀλλ' ὁ κόλπος των εἶναι πλήρης τῶν πτερῶν τοῦ πεσόντος ἀετοῦ (ἡ παλινόθετος βασιλεία). Πτερὰ θυμῶσα! ἄνθρωποι νέοι λαμβάνουν αὐτὰ καὶ γράφουν ἱστορίαν, ἱστορίαν αἰωνίαν. Καὶ ὅμως ἡ ὀλεθρία θαλάσσα δὲν ἐξήντηλσεν εἰσέτι τὰς τρικυμίας της. Εἰς θρόνον ἀναστράπη, εἰς γέρον ἐφυγεν (ἡ κατὰ τὸν Ἰούλιον ἐπανάστασις). Νέος τις ἡγεμονόπαις, ἐκείνον τὸν ὁποῖον ἔχω πρὸ ὀφθαλμῶν προχωρεῖ ἐπὶ τῶν πτερύγων τῆς τύχης, ὡς τὸ πνεῦμα τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου. Αὐτὸς θὰ δώσῃ εἰς τοὺς ἥρωας τὰ πτερὰ τοῦ μεγάλου ἀετοῦ, διὰ νὰ ἐξακολουθήσουν τὴν διακοπεῖσαν ἱστορίαν. . . Καὶ πῶς! ἡ τρικυμία μυκάται ἐκ νέου (ἡ κατὰ Φεβρουάριον ἐπανάστασις). τὰ νεφῆ βρέχουν αἶμα, καὶ τὸ βρέφος τὸ ὁποῖον κινεῖ τὰς ἀσώας χεῖρας του ἀνῶθεν τοῦ θρόνου, καὶ ὁ ἀὴρ σκοτίζεται ἀπὸ τὰς μαέρας πτέρυγας μεγίστων κοράκων. (*) . . . Τί σημαίνει τοῦτο; Ἀλλὰ τὰ σκοτὴ συγγέουν τὰς ἰδέας μου· τὸ πνεῦμά μου μ' ἐγκαταλείπει· ζῆνοι, ὑγιαίνετε, ὑγιαίνετε!

Καὶ σιωπῆσας ὁ γέρον ἐπεσεν ἄπνους σχεδὸν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὅθεν ἀνηγέρθη μετὰ πολλὰς ὥρας ὑπνου σπασμώδους.

Τρεῖς ἐβδομάδας μετὰ τὴν σκηνὴν τὴν ὁποίαν ἐπεπληρώσαμεν, αἱ ἐνδοξοὶ ὁδοποροὶ ἦσαν εἰσέτι εἰς Καρρυσουάνδην.

(*) Ἡ προφητεία αὕτη μετεφράσθη τὸ 1844 ἢ 1845, τέσσαρα ἢ καὶ πλείοντα ἔτη πρὸ τῆς κατὰ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1848 ἐπαναστάσεως. Ὅστε ἡ ἀνωτέρω περίοδος εἶναι γνησιωτάτη.

— Δὲν θαυμάζω, ἔλεγεν ὁ Γυλλεμὼ κατ' ἰδίαν, εἰν ὁ δοῦξ εὐχαριστῆται νὰ μὲνῃ ἐδῶ. Ποῖος κακὸς ἀστὴρ ἐφύετο πρὸ τῶν ποδῶν μας τὴν θαυμασίαν αὐτὴν τειρήνα; Ἐμάγευσέ κ' ἐμὲ τὸν ἰδίον.

Ἐν τούτῳ οἱ ὁδοιπόροι εὗρον εἰς τὰ πέραξ κατωκίαν εὐρυχωροτέραν τῆς καλύβης τοῦ Τρόλλ· ἀλλ' ὁ Γυλλεμὼ εἶχε δίκαιον· ὁ δοῦξ ἐπροσέπετο συνεχῶς τὴν καλύβην αὐτήν· πολλάκις μάλιστα περιεφύετο μὲ τὴν Τοῖνην εἰς τὰ ὄρη.

Ἐσπέραν τινὰ τοῦ Ἀπριλίου, ἐπλανῶντο ἀμφότεροι εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Μυσίου, καὶ ὁ ἀπόγονος τῆς βασιλικῆς ἐκείνης γενεᾶς ὅστις βασιλεύει πρὸ ἐννέα ἑκατονταετηρίδων ἐπὶ τοῦ γενναϊότερου λαοῦ τῆς γῆς, συνδιελέγετο μὲ τὴν πτωγὴν κόρην τῆς Φινλανδίας.

— Εἶσαι Γαλλίς, Τοῖνη, καὶ μάλιστα ἀπὸ τοῦ Παρισίου. Τὸ ἐμίντευσεν πρὸ πολλοῦ ἀπὸ τὴν γλῶσσαν σου, καὶ ἀπὸ τὴν καθαρὰν καὶ ἀξιόλογον προφορὰν σου· ἀλλ' εἰπέ με, ποθεν τὸ ὄνομα Ἀντωνίνα ἐργάζεται τίσαν συχνὰ εἰς τὰ χεῖλη σου;

— Ἦτον τὸ ὄνομά μου· μ' ἐδόθη διὰ νὰ εἶναι ὅμοιον μὲ τῆς βασιλίσσης, διότι...

— Διότι; ... ὦ! λέγε σὲ παρακαλῶ· εἰμαι ἀνυπόμονος νὰ μάθω ποῖα εἶσαι.

— Διότι ἡ βασιλίσσα ἦτον ἀνάδοχος μου...

— Θεέ μου! ποῖαν ἄρα βλέπω εἰς τοὺς ἀγρίους τούτους τόπους, μὲ τοιαῦτα εὐτελεῖ ἐνδύματα; ὦ τύχη, τύχη! πόσον σκληραὶ εἶναι αἱ ἀποφάσεις σου!

— Ὀλιγώτερον σκληραὶ, ὑψηλότερα, ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ μήτηρ μου ἦτον Κυρία τῆς τιμῆς πλησίον τῆς βασιλίσσης Μαρίας-Ἀντωνίνας. Ἦτον ὡραία. Θὰ ἴδατε τὸ λευκότερον πρόσωπόν της, καὶ τὴν ἀνάκφραστον εὐγένειαν τοῦ ἥθους της, ἡ ὁποία δὲν εὐρίσκεται παρὰ εἰς μόνας τὰς ἀρχαίας νορμαννικὰς οικογενεῖας. Βασιλόπαις τις ἡσθάνθη πάλλουσιν τὴν καρδίαν του διὰ τὴν μητέρα μου, καὶ αὐτὴ παρετραπίσα τὸν ἡγάπησεν ἐπίσης· καὶ μετὰ ταῦτα ἐβιάσθη νὰ φύγῃ διὰ νὰ κρύψῃ ὅμοῦ μὲ ἐμὲ τὴν δυστυχίαν της. Ἐξέκοσιν ἐπιστολαὶ μᾶς κατεδίωξαν ἀπὸ τὸ ἐν εἰς τὸ ἄλλο ἄστυλόν μας φέρουσαι τὴν φορικτὴν ταύτην λέξιν· Ἐκδίκασις! Ὅτε δὲ ἐρθάταμεν εἰς Ἀδρην, — Ἀντωνίνα, μὲ εἶπεν ἡ μήτηρ μου, πρόπει νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὴν Γαλλίαν, διότι δὲν θα εὐρωμεν πλέον ἐδῶ λύειαν. Ἄς ὑπάγωμεν εἰς τὸν λιμένα, καὶ ἄς ἐπιβῶμεν εἰς τὸ πρῶτον πλοῖον τὸ ὁποῖον θὰ θελήσῃ νὰ μᾶς παραλάβῃ. Καλὸς τις κυβερνήτης μᾶς ἐδέχθη, χωρὶς νὰ ἐρωτήσῃ οὔτε τὸ ὄνομά μας οὔτε τὸν σκοπὸν τοῦ ταξιδίου μας· καὶ μετὰ τινὰς ἐξδοματίας ἐρθίσταμεν εἰς μέρος, οὔτινος δὲν εἶχμεν ἀκούσει πώποτε τὸ ὄνομα, εἰς Ὀλλεαδὸρ τῆς Φινλανδίας.

— Καὶ τὰ γράμματα, τὰ γράμματα; ἠρώτησεν ὁ δοῦξ.

— Τὰ γράμματα! ... Θεέ μου! τίς ἡ χρεῖα νὰ τὰ ἐνθυμῶμαι; Ἡ ἀγαπητὴ μου μήτηρ κομμάται πρὸ τριῶν χρόνων ὑπὸν αἰῶνιον εἰς τὸ νεκροταφεῖον τῆς Οὐλεαδὸρ. Ἐμὲ δὲ τὴν ὁρσάνην μὲ υἱοθέτησεν ὁ ἀγαθὸς Τούτοκος, μὲ παρηγόρησε, καὶ μὲ χρησμοῦσε ἀντὶ πατρὸς εἰς τὰς χιονοσκεπέστους αὐτὰς

ἐρήμους. Ἀάδετα, δοῦξ, τὸ νομισματόσημον τοῦτο· ἐπρόσθεσεν ἡ Τοῖνη, αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη κληρονομία, ὁ μεγαλύτερος θησαυρὸς τὸν ὁποῖον με ἀφῆκεν ἡ μήτηρ μου· περιέχει ταμᾶχιον τοῦ ἀληθινοῦ σταυροῦ. Ἐνόσω τὸ φέρετε εἰς τὴν στήθεά σας, δὲν θὰ φοβῆσθε οὔτε τὸ νερόν, οὔτε τὸν ἀέρα, οὔτε τὸ πῦρ, οὔτε τὰς σφαίρας, οὔτε τὴν μάχαιραν τῶν δολοφόνων.

— Ἐνχαριστῶ, τέκνον μου! τὸ ἀγαπητὸν αὐτὸ νομισματόσημον δὲν θὰ τὸ ἀφήσω οὐδέ ἐν λεπτόν τῆς ζωῆς μου. Ἠλὴν δός με νὰ ἴδω τὰ γράμματα!

— Διὰ τί ὠχρίσαστε, δοῦξ; ... Ἰδοὺ τὰ γράμματα· τὰ φέρω πάντοτε ἐπάνω μου· ἔχω περικτυλισμένα μὲ αὐτὰ τρίχας τῆς μητρὸς μου... τῆς ἀθλίης μητρὸς μου!

Ἦ δὲ δοῦξ Αὐρηλίας λαδὼν τὰ γράμματα τὰ ἡνοῖξε μὲ ταχύτητα.

— ὦ Θεέ μου! ἀνέκραξεν εἶναι τὸ γράψιμον τοῦ πατρὸς μου.

Ἐπιστρέφων ἀπὸ Φινλανδίας εἰς Νορουηγίαν ὁ ἐξόριστος πρίγκηψ, εἰ καὶ ὑπὸ ξένον ὄνομα, ἐνόμισεν ὅτι ἐπροδόθη. Ἐνῶ διέβαινε παρὰ τὴν Χριστιανίαν, ἡνίοχος τις ἐκραύγασεν· « Ἡ ἀμαξία τοῦ δουκὸς τῆς Αὐρηλίας! » ἀλλ' ὁ δοῦξ, χωρὶς νὰ παραχθῇ, ἴδεν ὅτι ὁ κράζων δὲν τὸν ἐβλεπε. Τότε πλησιάσας αὐτὸν τὸν ἠρώτησε, λόγῳ περιεργείας, τὴν αἰτίαν τῆς ἐπικλήσεώς του. Διότι, ἀπεκρίθη ὁ ἀμαξηλάτης ὅστις δὲν τὸν ἐγνώριζεν, ὅταν ἤμην εἰς Παρισίους ποτὲ δὲν ἔχθαινα ἀπὸ τὸ Μελόδραμα χωρὶς ν' ἀκούσω νὰ φωνάζουν· « Ἡ ἀμαξία τοῦ δουκὸς τῆς Αὐρηλίας! » τὸ ἐνθυμήθην, καὶ τὸ ἐπανέλαβα χωρὶς σκοπόν.

Ἀναγνωρισθεὶς καὶ ἀπειληθεὶς εἰς Στοκόλμην ἦλθεν εἰς τὴν Ἀμερικὴν (1796). Οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Μομπανσιέ καὶ Beaujolais μετέβησαν παρ' αὐτῷ διὰ νὰ ἐξαγοράσωσι τὴν μητέρα των, αἰχμάλωτον οὖσαν ἀπὸ τοῦ 1793 ἔτους. Ὁ Οὐάσιγκτων τοὺς ὑπεδέχθη εὐμενῶς· διέτρεξαν δὲ τὸν Νέον Κόσμον. Εὐρισκόμενοι ποτε μεταξὺ τῶν ἀγρίων, ἔσωσαν γέροντα ἀθηνῆ, διὰ φλεβοτομίας ἐνεργηθείσης ὑπ' αὐτοῦ τοῦ δουκὸς· διὸ καὶ ἐθεωρήθη ὡς θεὸς ὑπὸ τῶν Γιαγκῆ. Ἀλλ' ὁ θεὸς αὐτὸς περιεφύετο πεζὸς, κατέλυεν εἰς πενιχρότατα ξενοδοχεῖα, ἐκέρδαινε τὸν ἄρτον ἢ ἀπέτιε τὸν ναῦλόν του διδάσκων ζωγραφικὴν, ὀρθογραφίαν καὶ γλῶσσας, καὶ ἐκοιμάτο ἐπὶ ἀχύρων, τοὺς πόδας ἔχων πρὸς τὸ πῦρ.

Εἰς Bairdstown, ὁ ξενοδόχος, ἀπέβαλε τοὺς πενιχρῶς ἐνδεομένους τρεῖς βασιλόπαιδας, προτιμήσας νὰ ὑπάγῃ νὰ παρευθεθῇ εἰς παράστασιν θεατρικὴν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν, εἶπε, δὲν ἤθελε γὰρ λείψῃ· καὶ β. α. λ. ε. ὡς ἂν ἤρχε-

τὸ εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν τοῦ. Ὅτε μετὰ 24 ἔτη ἐβασίλευσεν ὁ Λουδοβίκος-Φίλιππος ἐστείλεν ὠραῖον ὠρολόγιον εἰς Bairdstown, καὶ ἀνενηύμισεν εἰς τὸν ἐπίσκοπον τὸ συμβάν ἐκεῖνο.

Διέτριψε μεταξύ τῶν Σενεκῶν Ἰνδῶν; ἀπώλεσε τὸν σκύλον του Φρανς, ἔτρεξεν εἰς ἀναζήτησιν του ἐκτεθείς εἰς μυρίους κινδύνους, ἶδε τὸν καταράκτην τοῦ Νιαγάρα, παρηκολούθησε τὰς ὀχθὰς του φέρων ἐπ' ὤμου τὰ ἐπιπλά του, ἐπιπλά ἦττον βαρέα τῆς βασιλείας, ὡς τὸ εἶπε μετὰ ταῦτα πολλάκις, « διέμεινε δεκατέσσαρας ἡμέρας εἰς τὰ δάση κατατρωγόμενος ἀπὸ ἐντομα μεταξύ ἀρκτῶν καὶ ὄρεων, βεδρεγμένος μέχρι ὀστέων, καὶ γευόμενος χοίρειον κρέας ἀλατισμένον καὶ ἄρτον ἐξ ἀραβοσίτου » (*) προσεβλήθη ἐν Φιλαδελφίᾳ ἀπὸ ἑκτερον, καὶ ὅθεν εἶχεν οὐδὲ ὁβολὸν διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν πορείαν του. Ἀνεχώρησε δὲ πάλιν διὰ τὰς δυτικὰς ἐπαρχίας τῆς Ἀμερικῆς, ἐφόδιον ἔχων μικρὰν χρηματικὴν ποσότητα σταλείσαν ὑπὸ τῆς μητρὸς του· πεσὼν ἐτραυματίσθη δεινῶς, ἐφλεβοτομήθη μόνος ἐντὸς καπηλείου, παρεκαλέσθη ὑπὸ τῶν κατοίκων τῆς Καρλίτλης νὰ μείνῃ παρ' αὐτοῖς ὡς ἱατρός, ἀνεχώρησεν εἰς Ἀδίνην τὸ 1798, καὶ ἐπανῆλθεν εἰς Εὐρώπην ὅτε ὁ Ναπολέων ἐστείλεν εἰς κόρακας τὴν ἐπανάστασιν.

Ὁ Λουδοβίκος-Φίλιππος ἐνθυμεῖτο ἀκριβέστατα μέχρι τοῦ τάφου τῆς περιπετείας αὐτὰς τοῦ βίου του. Ὀλίγον πρὶν ἀποθάνῃ Ἀγγλος τις τὸν ἠρώτησε πότε ἀνεχώρησεν ἀπὸ Ἀμβούργης. Τὴν 24 Σεπτεμβρίου 1769, ἀπεκρίθη ἀμέσως, ἐπὶ τοῦ πλοίου ὁ Ἀμερικανός, διοικουμένου ἀπὸ τὸν K. Erwingt. Τὸ ταξείδιον διήρκεσεν ἑπτὰ ἡμέρας. *

Γνωστὴ εἶναι εἰς ὅλους καὶ ἡ ἐπιτροπὴ του εἰς Γαλλίαν, καὶ ἡ διαγωγὴ του ἐπὶ τῆς παλινορθώτου βασιλείας, καὶ ἡ δι' ἐπαναστάσεως ἀναγόμενός του, καὶ πάλιν ἡ δι' ἐπαναστάσεως πτώσις του, καὶ ὁ θάνατός του ἐν τῇ ἐξορίᾳ, ὅπως ἐν τῇ ἐξορίᾳ εἶχεν ἀποθάνει καὶ ὁ προκατόχος αὐτοῦ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΦΥΛΩΝ.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ τοῦ Παύλου Ρερναύτου.

—ο—

Δύω εἰδῶν εἰσὶ τὰ ἐπιστημονικὰ ζήτηματα καὶ γενικῶς, τὰ μὲν αὐτῶν λύονται δι' ἀσέτων πειραμάτων, τὰ δὲ δι' ἀπλῶν ὑποθέσεων, αἱ μετὰ ταῦτα τὰ πειράματα ἢ ἐπικυροῦσιν ἢ καταστρέφουσιν. Οὕτως ὅταν ὁ Νεύτων ἀπεφαίνετο, κατὰ τοὺς νόμους τῆς θλίψεως τοῦ φωτός, ὅτι τὸ ὕδωρ ἐπρεπε νὰ περιέχῃ σῶμά τι καύσιμον, ἐπρότεινεν ὑπόθεσιν, ἣν ἐπεκύρωσε μετὰ ταῦτα ὁ Λαβουάσιερ, ἀνακαλύψας τὴν τοῦ ὕδατος σύνθεσιν. Τὰ τοιαῦτα προβλήματα ἀνέκουσιν εἰς τὴν κυρίως ἐπιστήμην. Ἀπορώσι δὲ πρὸ πάντων τοὺς σοφοὺς, οἵτινες μόνον νομίζουσιν ὅτι ἔχουσι δικαίωμα νὰ τὰ συζητήσῃ καὶ νὰ τὰ λύωσι, καὶ οὐδεὶς προσέρχεται εἰς αὐτὰ ἀνευ τινὸς δειλίας, διότι τὰ πειράματα ἐπικεῖνται ἀπειλητικῶς, δυνάμενα ἐν ῥιπῇ ὀρθοκλμοῦ ν' ἀνατρέψωσι τὰς ἐπιτηδειοτέρας, καὶ κατὰ τὸ δοκοῦν στενωτέρας τῶν θεωριῶν. Ἀλλ' ἡ ἐπιστήμη περιλαμβάνει καὶ ἑτεῖα προβλήματα, πολλάκις οὐχ ἦττον σπουδαῖα, ἀλλὰ θεωρητικώτερα ταῦτα, καὶ μὴ ὑποπίπτοντα εἰς πειράματα. Λύονται δὲ ταῦτα διὰ γνωματούσεων, διὰ δοξασίων, αἵτινες ἀνοικέως πολλάκις λέγονται ὑποθέσεις, καὶ εἰς οὐδένᾳ ἐλεγχῶν ὑποπίπτουσιν, οὔτε δύνανται ν' ἀποδειχθῶσι μαθηματικῶς· οὕτως ὁ Ἀκπλάκιος ἐξηγῶν τὸν σχηματισμὸν τῶν πλανητῶν διὰ τῆς πυκνώσεως τῆς ἡλιακῆς ατμοσφαίρας, ἐπρότεινεν ἀπλὴν ὑπόθεσιν, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον πιθανήν, ἀλλ' ἥς οὐδὲν πείραμα θέλει ποτὲ δυνηθῇ ν' ἀποδείξῃ τὴν κλήθειαν. Τὰ τοιαῦτα προβλήματα συνήθως προτιμῶσιν οἱ συγγραφεῖς, διότι περὶ αὐτῶν πραγματευόμενοι, δὲν κινδυνεύουσι νὰ ὑπὸ πτωσιν ὑπὸ τὸν φυχρὸν ἐλεγχῶν τῶν πειραμάτων, καὶ νὰ καταφρευθῶσιν ὑπ' αὐτῶν.

Τοῦ εἶδους τοῦτου ὑπάρχει σπουδαῖον ζήτημα φυσιολογικόν, περὶ οὗ διαφωνοῦσιν οἱ πεπαιδευμένοι, πολὺ εἰσέτι ἀπέχοντες λύσεως αὐτοῦ ὀριστικῆς καὶ βεβαίας. Τὸ ζήτημα τοῦτο, ἐξετάζον ἂν ὑπάρχωσι πολλὰ εἶδη τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, περιστρέφεται σχεδὸν περὶ τὴν πρώτην τοῦ ἀνθρώπου πλῆξιν, καὶ εἰς οὐδένᾳ ὑπάρχει πρᾶκτικόν ἐλεγχῶν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὀλίγα ἢ ἐπιστήμη περιέχει προβλήματα συνεχέστερον συζητηθέντα, καὶ πολυπληθεστέρας ὑποθέσεις παραγαγόντα. Τὸ πρόβλημα τοῦτο θέλωμεν προσπαθῆσαι οὐχὶ μὲν νὰ λύσωμεν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐκθέσωμεν, καταδεικνύοντες εἰς τί συνίσταται, καὶ τίνας αἱ προταθεῖσαι λύσεις αὐτοῦ, χωροῦντες δὲ εἰς τὴν ἡμετέραν ἐκθεσιν ἀμερολήπτως καὶ περισσευμένως, ὡς ἂν προέκειτο περὶ προβλημάτων τοῦ πρώτου εἶδους, ὡς ἂν ἐμελλον αἱ προκείμεναι ὑποθέσεις ν' ἀνατραπῶσι προσεχῶς ὑπὸ τῆς ἀκάμπτου παρήρησις τῶν πειραμάτων.

Καὶ πρῶτον εἰς τί συνίσταται τὸ ζήτημα, καὶ ἐπὶ τίνων στηρίζεται βάσεων; Καὶ τοι οὐδὲ τοὺς Φαινούς

(*) Ἐπιστολὴ τοῦ δουκὸς Μομπανσιᾶ πρὸς τὴν K. Ἀδαίλδα.